

Telegraful Roman

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

Abonamentul:

Pe un an 24 coroane.

Pe șase luni 12 cor. — Pe trei luni 6 cor.

Corespondențe

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul Inserțiunilor, după învoială

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Apariții desastrosoase în sinoadele eparhiale

(M.) Biserica fiind intemeiată de Dumnezeu cu menirea ca să conducă societatea omenească la perfecțiune și fericire, pentru atingerea acestui scop, în și din sinul ei s'a așezat un corp dirigențial, sacerdoțial, care se numește *hierarchie* sau guvernament sacru, obligat a priveghia asupra membrilor bisericii și a întrebuița toate mijloacele necesare pentru conducerea lor la scopul însemnat.

Biserica apoi pentru a face mai lesnioasă și mai fidelă acțiunea sa în guvernarea societății, a stabilit alătura de hierarchia care se intemeiază pe dreptul divin, hierarchia de drept eclesiastic, a cărei acțiune se manifestă prin consultații publice, conciliare, în sinoade generale, locale sau naționale. Astfel sunt în biserică mitropolie noastre sinodul mitropolitan sau congresul național bisericesc, sinoadele eparhiale sau diecezane.

Adunarea și activitatea acestor corporații bisericești nu este un drept constituțional facultativ acordat lor, ci o îndatorire imperativă și obligătoare, că zice canonul 26 al sinodului din Cartagena: «Pentru pricina bisericești, cari de multe ori spre perirea norodului se învechesc, în fieștecarele an să se adune sinod».

De aceea constituția bisericii noastre în regulamentul afacerilor interne ale sinodului arhidiecezan decretează expres la § 8 că

«Toți deputații aleși sunt datori a se înfățișa pe ziua deschiderei sinodului, sau, în cazuri grave de împedecare, a-și justifica în scris ab-

sentarea. Iar cei prezenți sunt datori a cerceta punctual ședințele sinodului, a lua parte la lucrările lui, a primi alegerile și misiunile căzute pe dânsii, dela care numai sinodul îl poate dispensa.

«Deputații, cari nici nu-și legitimează absența cu probe demne de crezământ, nici nu se infățișează la sinod în decurs de 5 zile dela deschiderea lui, se privesc a-și fi depus mandatul.

«Concediu de absentare pe 3 zile poate da președintele, iar pe timp mai îndelungat numai sinodul».

Deputații sinodali cari au ieșit din sinod părăsind ședința, au absentat fără concediu și fară a-și legitima absența, în consecință se privesc, în temeiul regulamentului afacerilor interne sinodale, a-și fi depus mandatul.

Dar prin această absentare demonstrativă ei nu numai s'au subtrat dela împlinirea datoriei impusă prin legea statutară și reglementară de a lua parte la lucrările sinodului, ci au făcut cu desăvârșire imposibilă activitatea acestuia și funcționarea normală a organului său administrativ și judecătoresc, a consistorului arhidiecezan, pentru că asesorii senatului școlar și epitropesc în înțesul §-ului 116 din statutul organic fiind aleși numai pentru durata unui period de alegere la sinod de trei ani, restaurarea acestor senați prevăzută în legea organică trebuia să urmeze în sesiunea actuală a sinodului, dar nu s'a putut face din cauza grevei deputaților, astfel că consistorul arhidiecezan a rămas cu singur senatul bisericesc funcționând normal și legal.

Această apariție desastroasă are caracterul unei scisiuni sau desbinări dela autoritatea legitimă bisericii

cească, este o schismă bisericească, o revoltă obstinată în contra legilor și disciplinei bisericești, care hierarhia bisericii o osândește cu toată asprimea camoanelor și chiar cu escomunicarea schismaticilor incorigibili din adunarea și comuniunea bisericii, având a stărui cu toate mijloacele legale și morale pentru restabilirea ordinei și funcționarea regulată a organismului nostru bisericesc, împedecată prin greva deputaților sinodali, renitenți sau inconștienți de chemarea și datoria lor de membri ai bisericii.

Noul împrumut de răsboi

Guvernul țării noastre cheamă pe toți cetățenii săi, ca în scopul de a termină cu biruința răsboiului și a obține pacea onorifică, să semneze la al optulea împrumut de răsboi.

Situatia militară a puterilor centrale se desfășoară cu mulți sorți de izbândă. Rusia, Ucraina și România nu mai fac parte din dușmanii monarhiei; și astfel la răsărit este dată puțină, ca popoarele de acolo să stăturească raporturi bune politice și economice cu statele centrale.

La apus se urmează luptele cu înverșunare mai mare, decât ori și când în cursul lungului răsboi. Hotărârea definitivă se apropie și acolo, și ea nu poate să fie în favorul nostru.

Imprejurările sănt prin urmare dintre cele mai priințioase pentru semnări la nouale împrumuturi de răsboi.

In Austria s'au început subscririile la împrumutul austriac în 28 Mai. S'a manifestat, dela început, cel mai viu interes pentru semnări.

FOIȘOARA

Mai vin oare?

Siruri lungi de rândunele
S'au întors măngâind țara,
C'au adus în zbor cu ele
Primăvara.

Cătră zarea 'ndepărtață
Fug norii de mândrul soare,
Pe câmpii, prin lunci s'arată
Floare 'n floare.

Codru-și scutură robia
Ridicând fruntea-l plecată,
Stă legată 'n lanț pustia
Blăstămată.

Turturica-și plângere dorul,
Cucul fațe vorbă mare,
Cocostârcul și cocorul
Zbor în zare.

Vesel cântă părăiașul,
Brazii 'n lumea lor senină
Iși aşteaptă ciobănașul,
Să le vină...

Ceice au prins arma 'n mână,
Alergând pe la hotare,
Apărând țara bâtrândă,
Mai vin oare?

Ioan Berghea

O mamă

— Povestire de Maxim Gorki —

(Fine).

Iată ce hotărără:

— Femee, onoarea ne oprește să te omorâm. Știm că tu n'ai putut împinge pe fiul tău la crima grozavă ce a săvârșit, și ghicim căt de mult trebuie să suferi. Dar iești nefolositoare orașului, chiar ca zălog; fiul tău nu-i pasă de tine. Noi credem că te-a și uitat, și aceasta-ți va fi îspășirea de socotești că meriji vreuna. Ne pare mai mare decât moartea!

— Da, zise ea. E mai rea ca moartea.

Poarta cetății fu deschisă, și ea ieși din oraș; mult timp încă din înălțimea zidurilor, concetătenii ei o zăreau umbărând pe pământul imbibat tot de sângel răspândit de fiul ei. Mergea incet, deslipind cu mare greu picioarele de acest pământ; se închină în fața cadavrelor apărătorilor orașului, dedea la o parte cu dispreț cu piciorul armele sfârâmate. Mamele urăsc armele care atacă, ele nu le îngăduie decât pe cele ce slujesc la apărarea vieții omenesti.

Părea că poartă sub mantie o cupă plină cu o licoare pe care se temea să n'o verse; depărându-se, se făcea din ce

în ce mai mică; și cei cari o priveau din înaltul zidurilor, aveau impresia că văd plecând cu ea desnădejdea și groaza.

La mijlocul drumului ea se opri, detepe spate gluga ce-i acoperea capul și privi mult timp orașul. Din tabără dușmană zăriră pe această femee singură în mijlocul câmpului: și umbre negre se apropiară de ea cu o incinetă prevăzătoare.

O întrebară cine e și unde merge.

— Căpetenia voastră e fiul meu, spuse, și nici un soldat nu se îndoiește de vorba ei. Se strânseră în jurul ei și mergeau alături de ea, lăudând vitejia și priceperea generalului lor. Ea îi asculta ridicând capul cu mândrie, dar nu pără mirată; aşa trebuia să fie fiul ei.

Și iată-o înaintea celuia, pe care nici odată nu-l alungase din inimă. Era îmbrăcat în mătăsă și catifea, și armele lui erau încrustate cu pietri scumpe. Astfel îi apără, așa cum îl văzuse de mulți în vis.

— Mamă strigă el sărutându-i mâinile. Ai venit la mine, m'ai înțeles, voi lăua acest oraș blăstămat mâine!

— Acest oraș în care te-ai născut tu, și aminti ea.

Imbătat de isprăvile sale, însetat de o glorie mare, el vorbă cu aprinderea necruțătoare a tinereței.

— Sunt născut în lume, și pentru

lume, ca să o umplă de mirare! Dacă am crăpat acest oraș, a fost din pricina ta; el mă împiedecă să sbor spre mărire atât de repede că aș vrea. Dar, de vreme ce tu l-ai părăsit, voi distrugă chiar mâne această ascunzătoare a nesupușilor!

— ... unde fiecare peatră te cunoaște din cea mai fragedă copilărie, — susțină ea.

— Pietrile sănt mute, dacă omul nu le silește să vorbească. Să începă munții să vorbească de mine, aceasta mi-e dorință.

— Dar — oamenii? întrebă ea.

— Mamă, nu-i uit. Am nevoie și de ei, căci numai în mintea oamenilor eroi rămân nemuritori.

Ea zise:

— Eroul e cel care creiază viață în pagubă morții, e cel care învinge moartea.

— Nu, răspunse el. Cel ce distrugă un oraș, e atât de glorios, ca și cel ce l-a clădit. Nu știm dacă Enea sau Romul a fondat Roma, dar știm sigur că Alaric și soldații lui au distrus-o.

Stătură de vorbă până la apusul soarelui. Marianna intrerupea cu tot mai mult asprinie vorbele nesocotite ale fiului ei și fruntea mândră se pleca din ce în ce mai mult.

Mama dă viață, apoi apără; a vorbă

iartă mijloacele bănești, la al optulea împrumut de răsboi.

Puterea de viață a poporului românesc, care *muncește, adună și crătu*, trebuie să arătăm și cu acest prilej.

Mai marii țărui nu vor putea să nescotească un neam de oameni, care atât la fronturi, cât și îndărătul fronturilor, n'a lipsit nici odată dela împlinirea datorilor cetățenești.

Ziua interpelărilor. Aproape întreaga ședință din 12 I. c., a camerei ungare, a fost consacrată interpelărilor.

S-a deschis la ora 11 înainte de amează. Primul interpelant, deputatul Iosif Zábráczky expune cazul unui colonel ceh dela Eperjes, care a reprobăt manifestările de bucurie ale primăriei la primirea regimentului de casă al orașului. Consiliul comunal a protestat împotriva conducei colonelului.

Răspunde baronul Szurmay, ministrul de honvezi, că numitul colonel a fost trimis la pensie, din partea superiorilor săi, îndată ce s-a aflat cazul (Aplauze).

Despre activitatea centralelor interpelează Desider Abrahám, și întrebă guvernul ce măsuri are de gând să iee, pentru a controla mai bine lucrarea centralelor și a pune capăt abuzurilor ce se comit la unele dintr-insele?

Ministrul de comerț, Iosif Szterényi, pună în vedere îmbunătățiri.

Vilhelm Sümegi întrebă în chestiunea despăgubirii săcuilor. Dă lămuriri Wekerle.

Hugo Laehne interpelează că pentru ce n'a răspuns camera ungă la vizita ce i s-a făcut înainte cu doi ani din partea deputaților bulgari? Ministrul președinte Wekerle răspunde, că vizita are să se facă în curând, și anume aşa cum dorește interpelantul: în mod cu totul separat de membrii Reichsratului.

In chestiunea polonă face interpelare contele Teodor Baithyán, care cere să se restaureze regatul polon, prin uniune personală, sub stăpânirea suveranului austro-ungar. Prim-ministrul Wekerle arată, în general, punctul de vedere al guvernului.

Deputatul Carol Huszár descopere stările imorale și pagubele materiale cu prilejul alergărilor de cai în capitală. Răspund doi miniștri, Wekerle și contele Serényi, însărind măsurile luate pentru a reduce patima jocului atât de răspândit cu prilejul alergărilor.

Ședința se ridică la 4 ore d. a. Proxima ședință: Luni în 17 iunie 1918.

Din Austria. Criză de guvern se anunță din Viena.

Parlamentul n'a putut fi convocat până acum din cauza opoziției *cehilor și slavilor de sud* și din motivul atitudinii ne-sigure a polonilor.

Partidele polone, întruite în Cracovia, au dat vot de neîncredere guvernului prezent de Seidler, protestând în contra ideii desmembrării Galiciei. Votul de neîncredere și-l întemeează pe afirmaținnea, că ministrul președinte Seidler a vărât vrajăb

intre naționalitățile din Austria și a premejduit pacea parlamentului.

Din cabinetul Seidler a demisionat ministrul de interne, contele Toggenburg, în locul căruia este numit cancelarul Gayer. S-a mai numit un ministru, și adecă Paul, președintele oficiului de alimentare publică, a luat portofoliul de ministru al alimentării publice.

Alegerie în România. Alegerie generale s-au terminat. Rezultatul lor este:

In *senat* sânt aleși: 106 conservatori, 35 independenți și 1 fost takist. Se mai fac 2 alegeri suplimentare.

In *cameră* sânt aleși: 160 conservatori, 9 independenți, 4 partizani ai lui C. Stere, 2 basarabeni, 2 carpiști, 1 antisemit și 1 reprezentant al partidului muncel. Se mai fac 9 alegeri suplimentare.

Toți miniștrii sunt membri în parlament, asemenea și P. Carp, generalul Averescu și alii 10 generali și coloneli.

Stirile răsboiului

Armatele noastre au rupt în 15 Iunie frontul italian pe platoul celor Șapte comune și la Piave.

S-au făcut, în ziua aceasta, peste zece mii de prizonieri, între cari și francezi, și englezi. S-au capturat o mare multime de tunuri. După comunicatul din 17, numărul prizonierilor trece peste 21 mii.

Ofensiva din urmă în Franță a făcut ca germanii să se apropie de orașul *Compiègne*, centru important al comunicației de căi ferate.

Contraatacurile desperate ale francezilor se dau până acum fără succes.

Germanii stau la 60 km de Paris.

Din Basarabia

Manifest către popor. — Zi mare și sfântă. — Temelie pentru cultură. — Membrii în sfatul directorilor Basarabiei.

Sfatul Directorilor Basarabiei a dat următorul manifest către poporul basarabean:

In ziua de 27 Martie, Sfatul Țării a hotărât că țara noastră, care a fost din vechime a Moldovei, să fie din nou alipită de țara-mamă, România.

E o zi mare și sfântă pentru neamul nostru, e o zi care va fi în veci sărbătorită.

Pentru ca fiecare locuitor al Basarabiei să și dea bine seama de hotărârea Sfatului Țării, Sfatul Directorilor Basarabiei, care este ocărmuirea legiuină a provinciei noastre, aduce la cunoștință obștească următoarele:

1. Prin alipirea din nou a Basarabiei de țara românească noi cu toții alcătuim o singură țară. Dar drepturile locuitorilor Basarabiei nu sănăt intru nimic micșorate, săcă că toate slobozoaile dobândite prin revoluție sănăt neatinse.

2. Cel mai mare drept pe care și statonicește Basarabia, este că ea se va ocămu singură prin aleșii săi. Așezămân-

tul de ocărmuire a Basarabiei va fi Sfatul Țării care va purta gospodăria țării și va supraveghea din scurt lucrarea zemstvourilor și orașelor. Așezământul împlinitor al Sfatului Țării va fi Sfatul Directorilor Basarabiei, care va avea toată răspundere pentru mersul trebilor în țară.

3. Sfatul Țării pe viitor se va alege de cără tot poporul prin glăsuire obștească, deadreptul, secretă, și de o potrivă, săcă că va infișa în chipul cel mai drept dorințe și interesele țării. Dar fiindcă o astfel de înțelegere în Sfatul Țării, acum nu e cu putință de infișuit, iar treaba pământului cere a fi deslegată desăvârșită căt mai degrabă, săa hotărât ca Sfatul Țării în alcătuirea lui de astăzi va urma să lucreze, până când nu va orândui treaba pământului și nu va pune toate treblele țării la cale aşa după cum cer interesele locuitorilor.

4. Stăpânirea României, din care facem parte, și-a luat sarcina să ne ajute în trebile noastre ca să ne orândui țara căt mai bine. Si pentru aceasta, Sfatul Țării al nostru va avea doi miniștri în Statul miniștrilor României întregi, cari ne vor apăra interesele și nevoile noastre pretutindeni, unde va fi cu cale.

5. Prin unirea Basarabiei cu România, locuitorii țării noastre au ajuns cetăteni ai întregii Români, și de ahi înainte viața românească avem s-o clădim cu toții împreună; sfâtuindu-ne și indemnându-ne unii pe alții puterea noastră va crește și relele de care suferim se vor mistui și nu ne vor mai slabii.

6. Unirea Basarabiei cu România e un bine pentru toți locuitorii Basarabiei nu numai pentru moldoveni, cari sunt de neam român, dar și pentru neamurile străine care trăesc printre noi și care nu pierd nimic din drepturile lor.

Sfatul Directorilor aduce toate acestea la cunoștință obștească și poate încredință că și va face datoria ca toate turburările și obidele, de care cu toții am suferit, să nu se mai întâpte.

Putem fi liniștiți de viitorul nostru, păstrăm drepturile dobândite prin revoluție, avem chip să deslegăm treaba pământului potrivit cu nevoile norodului muncitor.

Rămâne ca fiecare să și facă datoria față de țară și de neam și în liniște să se pună la muncă.

Plugarilor! Unirea vă dă tot pământul de care aveji nevoie și toată dreptatea.

Preoți, învățători și Slujsbaș! Sânteți fruntea țării și aveți toată răspunderea pentru povățuirea norodului. Să luminați toate mințile și sufletele și răspândiți peste tot buna vestire a Unirii.

Noroade înfrâjite ale Basarabiei! Unirea Basarabiei cu România a fost o poruncă a istoriei și o îndrepătare a nelegiurii ce a apăsat această țară peste un veac. Am suferit împreună ca frați, sub stăpânirea veche, acum tot împreună ne vom bucura de toate drepturile obștești, de viața pașnică, orânduită și luminată.

Unirea va fi o temelie puternică pentru cultura națională în țara noastră. Această cultură va duce țara la înflorire și ne va așeza printre popoarele luminate.

Un viitor stălucit așteaptă țara noastră.

Dumnezeu ne binecuvintează spre liniște, muncă, orânduelă, drepturi cetățenești și bună stare obștească.

Trăească Unirea, trăească România și noroadele care locuiesc pe pământul ei! Trăească regele nostru obștesc Ferdinand!

Sfatul Directorilor Basarabiei: P. Cazacu, președintele statului și director de finanțe.

G. Grosu, directorul justiției. S. Ciobanu, directorul învățământului. N. Codreanu, directorul lucrărilor obștești.

V. Chiorescu, dir. comerțului și industriei. E. Cateli, directorul agriculturii. I. Costin, directorul trebilor interne. I. Gherman, controlorul general.

Contribuiri pe seama „Asociaționii”

IV

Urmămai departe cu înregistrarea contribuiriilor benevoli pe seama «Asociaționii» și a instituțiilor ei, intrate la cassa centrală din 9 Mai n. a. c. încoace, exprimând marinimoșilor contribuitori cea mai călduroasă mulțumită.

<i>A. Institute de credit:</i>	
1. «Poporul», Săliște.	K 100-
2. «Auraria», Abrud.	" 200-
3. «Strugurul», Pianul de sus	" 50-
4. «Lăpușana», Lăpușul unguresc.	" 25-
5. «Aurora», Năsăud	" 100-
Suma: K 475-	
Contribuiri anterioare:	" 16,025-
Impreună: K 16,500-	

<i>B. Particulari:</i>	
1. Ștefan Abrudan, jude r. u. de tablă i. p., Biserica-albă	K 30-
2. Aurel Dragoș, paroh, Vama	" 30-
3. Ioan Căpian, par., Beznea	" 51-
4. Anton Precup, par. și prot. onor, Rebrisoara	" 50-
5. Nicolae Garoiu, avocat, Brașov	" 100-
6. Valeriu Pop și D-na Aurelia Pop, notar com., Săcel	" 200-
7. Salomia Gligor Dancu, proprietară, Săcel	" 100-
8. Ioan Dancu și soția Elisa-veta n. Macrea, Săcel	" 100-
9. George Miha, învățător, Săcel	" 100-
10. Maria Ioan Pătachi, soție de învățător, Săcel	" 50-
11. Aron Flucuș, preot, și soția Maria n. Cloaje, Săcel	" 40-
12. Ana Popa nasc. Cloaje, soție de preot, Săcel	" 20-
13. Voicu Cloaje, (într-o pomenea mamei lor, Maria Cloaje), Săcel	" 10-
14. Dela mai mulți economi, Săcel	" 200-
15. Un anonim de pe Târnave, prin d-l I. I. Lăpădatu,	" 200-
16. Nicolae Comaniciu, notar comunal, Orlat	" 200-
17. Virgil Șotropa, profesor i. p., Năsăud	" 1000-
18. Ștefan Pop, canonic, Blaj	" 200-
19. George Conta, preot, și soția Emilia, Cincul-mare	" 20.-
20. Emilian Mihu, comerciant, Cincul-mare	" 10-
21. Dela mai mulți economi și economoani, Cincul-mare	" 58-
22. Ioan Stan Herția, proprietar și arendaș, Vîdraseu, (prin dl protopop Dr. I. Lupaș, Săliște)	" 453,50
23. Constantin Pop, funcționar de bancă, Sibiu	" 100-
24. Luisa Cocian n. Pop, soție de avocat, Domnin	" 100-
25. Lazar Ciuta, cont., Vârșet	" 120-
26. Locot. George Malcinschi și soția Elena, Göding, Moravia, (în amintirea iubitului lor fiu decedat Mircea)	" 50-
27. Dion. Iuga, not. com., Rod	" 20-
28. Ioan Dobrescu	" 12-
29. Ioan Beju	" 5-
30. Ioan Lintilă	" 4-
31. Dumitru Banu	" 10-
32. Ioan Drăgoiu	" 10-
33. Ioan Ribu	" 4-
34. Vasile Verza	" 3-
35. Vasile Arsin	" 2-
36. Vasile Beju	" 3-
37. Dan Ribu	" 2-
38. Ioan Ribu	" 3-
39. Dan Fleaca	" 10-
40. Genie Vasile	" 10-
41. Constantin Ghișe	" 5-
42. Remus Pop	" 5-
43. Iosif Nemeș, parch., Lăpușul românesc	" 50-
Suma: K 3,750-50	
Contribuiri anterioare: K 19,182-	
Impreună: K 22,932-50	

Sibiu, 9 iunie n. 1918.

Biroul «Asociaționii».

cari așteptau moartea. Vedea fiecare lucru, și pe toată lumea; acest decor scump, cu care se obișnuise, era acolo, lângă ea, în așteptarea tăcută a

Cronică școlară

Catehizația la școale străine —

Se scrie mereu în această chestie. Se scrie, căci se simțește ceva, ce ar trebui regulat, ceva ce nu e în toată ordinea.

Catehizarea, la noi, lasă mult de dorit.

La aceasta nu poartă vina cateheții, ci alte împrejurări, asupra cărora voesc să atrag atențunea celor în drept de a conduce și regula cheștile de acest fel.

Prima cauză, pentru care catehizarea nu succede cum ar trebui, vine din lipsa planului bine determinat de învățământ. Fiecare catehet își formează singur planul de învățământ, plan la întâmplare, sau adoptă planul din Religiune menit școalelor poporale, sau cei dela gimnaziul urmează planul de învățământ al gimnaziului dela Brașov, etc. Lucrul însă nu se potrivește. Într-o toate; căci să nu se uite, că la Brașov elevii au cunoștințe istorice etc. referitoare la viața noastră, pe când cei ce studiază la școale străine n'au aceste cunoștințe. Tot asemenea elevii școalelor elementare străine sănt departe de cunoștințele elevilor școalelor noastre. În urmare acesta și lucru greșit. Mai greșit lucrează aceia, cari nu urmează nici un plan, ci propun după întâmplare.

A doua cauză e lipsa de manuale acomodate. Nici un manual din căte există, nu se potrivește pentru elevii școalelor străine.

Elevii școalelor străine, atât dela gimnaziu, cât și școalele elementare au mai puține cunoștințe de limba românească. De aceea cărțile scrise pentru școalele române, la a căror scriere s'a avut în vedere atât desvoltarea psihică, cât și limbistică a elevilor, nu corespund desvoltării limbistică a elevilor școalelor străine. Aceștia în multe cazuri, în cadrul orelor de Religiune, trebuie să învețe cîtitul și scrisul românesc. În urmare pentru ei se cer manuale intocmite special.

A treia cauză e lipsa totală de legătură între cateheți. Avem acum mulți cateheți, și în viitor vom avea mai mulți; dar nici când aceștia nu s'au întrunit să discute greutățile împreunate cu catehizarea, nici când n'au discutat la olăta mijloacele pentru ajungerea scopurilor înalte, ce se urmăresc prin catehizare.

Afară de aceste 3 cazuri grave, cu care avem de a ne lupta, mai sănt greutăți, ca: lipsa de locale pentru catehizare.

Nu incapă îndoială, că în împrejurările noastre de azi catehizarea devine mijloc de mare însemnatate pentru creșterea generațiilor, atât din punct de vedere bisericesc, cât și de stat. Cateheții încep să devină factori, asupra cărora trebuie să se concentreze privirile celor în drept cu mai multă inzistență. Si în primul rând se cere de urgență, ca P. V. Consistor să convoace pe toți cateheții la o adunare, care ar avea de scop discuția asupra celor de sus, și anume:

1. Alcătuirea unui plan de învățământ din Religiune pentru elevii școalelor străine, stătător din două părți, și anume: a) pentru elevii școalelor elementare, b) pentru elevii școalelor secundare.

2. Cum trebuie scrise manualele pentru catehizație?

3. Greutățile în catehizare.

Mediaș, la 8 Mai 1918.

I. Crișan, catehet.

Agoniseala bănească a Reuniunii sodalilor români din Sibiu, în timp de 20 ani

(Urmare)

7. Fondul steagului Reuniunii, întemiat la 4 Ianuarie 1901, cu suma de cor. 42:40, adunată la sfatul și îndemnul vice-prezidentului George Poponea, prin fosta econoamă a Reuniunii, d-na Maria Grecu, dela mai multe preține ale sale. Scopul: Cumpărarea unui steag nou. La 31 Decembrie 1917 a avut:

a) în libel «Albina» . . . Cor. 4:43
b) anticip. la cumpărarea casei „ 259—
Cor. 263:43

8. Fondul congresului meseriașilor români, întemiat la 16 Septembrie 1901, cu suma de 1 cor. dăruită de dl Nicolae Munteanu, funcționar la «Albina». Scopul: Organizarea de căt mai dese congrese de ale meseriașilor români. La 31 Decembrie 1917 a avut:

a) în libel «Albina» . . . Cor. 1:40
b) anticip. la cumpărarea casei „ 91—
Cor. 92:40

9. Fondul despărțământul femeiesc al Reuniunii, întemiat la 22 Octombrie 1903 cu suma de cor. 1:50 dăruită de d-na Elisa-

beta Poponea n. Aron și Paraschiva Cioran n. Apolzan, și de George Poponea, vice-prezident. Scopul: Femeile să dea mâna de ajutor la adunarea de daruri pentru săraci etc. La 31 Decembrie 1917 a avut;

a) în libel «Albina» . . . Cor. 16:27
b) anticip. la cumpărarea casei „ 263—
Cor. 279:27

10. Fondul Episcopul Nicolae Popaea pentru masa învățăcelor meseriași români, întemiat, la 25 Aprilie 1902, cu 1 cor., dăruită de notarul Reuniunii Ioan Apolzan, cul. tip., sub numirea «fondul masa învățăcelor meseriași». La 3 Septembrie 1908, cu prilejul morții episcopului de pie memorie Nicolae Popaea, din Caransebeș, fost naș al steagului. Reuniunea, în semn de recunoștință, fondul i-a dat numirea de sus. Scopul: Susținerea unei mese comune pe seama învățăcelor meseriași sărmani.

La acest fond se atașază legătele în temeiul unei afaceri mai importante ale Bucovinei, precum: scutirea de serviciu militar a pădurilor și agricultorilor, redeschiderea școalelor secundare și primare, reactivarea tribunalelor și preturilor, desființarea cenzurei, nivelarea săpăturilor și transeelor prin mijloacele statului, regularea salarelor la funcționari de stat, la preoți, învățători și a.

a) în libel «Albina» . . . Cor. 19:91
b) o obligație de răsboi . . . „ 100—
c) anticip. la cumpărarea casei „ 2,891—
Cor. 3,010:91

11. Fondul Dr. D. P. Barcianu, întemiat cu prilejul morții mult regretatului profesor seminarial, Dr. D. P. Barcianu, când comitetul Reuniunii, în ședință din 19 Februarie 1903, destinează suma de 20 cor., prisos din sumele încurse pentru organizarea unei școale de dans sub conducerea notarului Ioan Apolzan, drept bază a fondului, chemat a eterniza numele prof. Dr. D. P. Barcianu. Scopul: Ajutorarea sodalilor (calfelor) fără lucru. La 31 Decembrie 1917 a avut:

a) în libel «Albina» . . . Cor. 15:16
b) anticip. la cumpărarea casei „ 1,350—
Cor. 1,365:16

12. Fondul jubilar Nicolae Cristea, întemiat la serbările jubilare ale Reuniunii din 29 Septembrie 1907, cu suma de 10 cor. dăruită de măiestru curcelar Alexandru Preodoviță. Scopul: Ridicarea de monumente bărbătilor binemeritați pentru cauza meseriașilor români. La 31 Dec. 1917 a avut:

a) în libel Albina» . . . Cor. 61:64
b) anticip. la cumpărarea casei „ 853—
Cor. 91:64

13. Fondul corul bisericesc, întemiat, în Iulie 1907, cu suma de cor. 5, dăruită de advocatul Dr. Eugen Meșianu din Brașov, cu prilejul inaugurării corului bisericesc, care, în lunile de vară, execută canticile liturgice în biserică catedrală. Scopul: Provaderea cu cele trebuințioase a corului bisericesc. La 31 Dec. 1917 a avut:

a) în libel «Albina» . . . Cor. 5:31
b) anticip. la cumpărarea casei „ 5—
Cor. 10:31

(Va urma) Victor Tordășianu, președinte.

Stirile zilei

Subscrieți la ai 8-lea împrumut de răsboi. Semnările la al optalea împrumut de răsboi al statului ungur durează până în 11 Iulie 1918. Se emit rente de stat, libere de dare, cu dobândă de 5 și jumătate la sută, de căte 50, 100, 1000, 5000 și 10.000 coroane.

Preul de subscriere este pentru fiecare 100 coroane valoare nominală 90 cor. 50 fileri, dacă subscrierea se face în bani gata până în 27 Iunie, și de 91. 70 dacă se face după ziua aceasta până în 11 Iulie, și de 92 cor. 50 fileri, dacă plătirea sumei semnate se face în mai multe rate.

Statul dă celor ce subscriu la acest împrumut, aceleasi înlezniri, ca și la împrumuturile trecute, în scopul ca semnările să se poată face în cercuri cât mai largi. Vom publica și apelul dat de dl ministru al finanțelor Al. Popovits.

† Rubin Patiția. Din Alba-Iulia ni se vestește moartea unui distins fruntaș al neamului, Rubin Patiția, dispărut la vîrstă înaintată de 77 de ani. Și-a inceput cariera ca funcționar public în 1866 și a funcționat până la 1878, când și-a deschis cancelaria advocațială în Alba-Iulia. Ca deputat a luat parte activă timp de aproape două decenii la sinoadele și congresele noastre bisericești. În procesul memorandului la 1894 a fost condamnat cu închisoare de stat pe 2 1/2 ani. În Septembrie anul următor fu grațiat din partea domitorului.

Jalnica familie a regretatului bărbat publică următorul anunț funerar:

Subscriși cu adâncă durere aducem la cunoștință, că prea iubitul nostru tată, frate și socru Rubin Patiția, avocat, după

lungi și grele suferințe — îndură însă cu putere creștinească — și-a dat nobilul suflet în 13 Iunie n. 1918, la orele 6 dimineață — în etate de 77 ani.

Osemintele pământești ale neutatului reposat se vor așeza spre veșnică odihnă în cimitirul gr. or. rom. din Alba-Iulia (Maier) la 15 Iunie orele 3 1/2 după ameazi.

Un bărbat a dispărut din mijlocul nostru, care a luptat.

Alba-Iulia, 13, Iunie n. 1918.

Silviu Patiția, vicecolonel c. și reg., Dr. Rubin Patiția, avocat, Elena Dr. Munteanu n. Patiția, ca fiu și fiică, și numeroase rudeni.

Jocuri oprite. Ministrul de interne ungăr a publicatordonanță prin care se opresc jocurile de hazard în localitățile societăților de lectură, în cluburi, casine și a. Convenienții se pedepsesc cu închisoare până la 15 zile și amendă până la 200 coroane.

Clubul parlamentar român din Viena s'a prezentat la ministrul președinte Seidler, — scrie Viața Nouă, — spre a interveni în unele afaceri mai importante ale Bucovinei, precum: scutirea de serviciu militar a pădurilor și agricultorilor, redeschiderea școalelor secundare și primare, reactivarea tribunalelor și preturilor, desființarea cenzurei, nivelarea săpăturilor și transeelor prin mijloacele statului, regularea salarelor la funcționari de stat, la preoți, învățători și a.

Urcarea taxelor școlare. Ziarele din capitală au informația, că începând cu anul viitor școlar se vor urca taxele pentru didactru în școalele medii, iar numărul celor scutiți de didactru se va reduce. Ministerul cultelor motivează urcarea aceasta cu spele mari ale susținerii școalelor medii de stat. Ca justificare se aduce împrejurarea, că cercetarea școalelor gimnaziale și reale nu e obligațoare, deci în școalele acestea ar trebui să vină cei mai buni tineri, iar alii mai puțini talentați să ceteze școalele civile și elementare superioare. Urcarea nu se va face în fiecare oraș la fel. Didactrul anual va fi 100 — 120 coroane.

Dela filiala sibiană a societății «Crucia Roșie.» Orelle de oficiu la biroul de informații a Crucii Roșii sănt, începând cu 15 Iunie 1918, zilele de Marți și Vineri, între orele 3 și 5 după ameazi.

† Dumitru Birauțiu, proprietarul tipografiei «Poporul Român» din București, om harnic și plin de zel, a răposat după o lungă boală în 12 Iunie n. în etate de 43 de ani. Înmormântarea i s'a făcut Sâmbătă în 15 Iunie la ora 4 din casa mortuară a cimitirului Kerepeș în capitală. Odihnească în pace!

† Eugenia Alexandru născ. Parău, soția preotului Ioan Alexandru din Ilimbav, după un morb greu a decedat Joi, în 31 Mai st. v. a. c. (în ziua înălțării Domnului), la 6 ore p. m., în etate de 51 ani. Rămaștele pământești ale răposatei s'au depus spre veșnică odihnă Sâmbătă, în 2/15 Iunie a. c., la 4 ore p. m. în cimitirul bisericii din Ilimbav. Odihnească în pace!

Harta Europei în 1918. Cea dintâi hartă nouă a Europei în 1918 a apărut în Institutul cartografic G. Freytag & Berndt (Wien, VII Schottenfeldgasse 62) în mărime de 70:90 cm, cu preul de 3 coroane, și porto, Se poate procură prin orcare librărie sau direct dela editori. Harta, în 7 culori, cuprinde frontierele politice ale nouălor state dela răsărit, conform hotărârilor din tratative de pace de până acum, — și alte numeroase date de interes geografic. Lucrarea bogată, bine executată, și totuși ieftină este vrednică de atențunea cititorilor.

Procesul fostului țar. După știri din Amsterdam procesul fostului țar Nicolae II. promite a fi foarte senzational. Sovietul intenționează să publice corespondența țarului cu regele Italiei, Bulgariei, Greciei, Belgiei, cu împăratul Wilhelm și cu președintul republicei franceze Poincaré.

Contribuiri pentru sanator. În scopul clădirii sanatorului pentru tuberculoși au dărui în răstimpul dela 8 până în 13 Iunie a. c. următorii: Adolf Weiss: 20 cor; Rudolf Kuchar 2 cor. 76 il; 1% contribuiri benevoile 73 cor. 34 il.

Direcțunea mulțumește pentru aceste daruri. Contribuiri se pot face și în viitor

la Cassa de asigurare a muncitorilor din cercul sibian, Piața Zeughof 5 și 6.

Pedepsirea unui rabin. Rabinul din Munkács înainte de Paști arseșe vre-o 70 kg. de pască, pentru motiv că n'a aflat pregătirea ei corăspunzătoare cu ritualul. Fiind vorba de nimicirea cu voia a unui material de alimentare, poliția a pedepsit pe rabin cu amendă de 100 coroane, și zece zile închisoare sau alte 200 coroane.

La aşzămantul umanitar, numit «Reuniunea română de înmormântare din Sibiu», au fost primiți următorii membri noi: Vasile Jina, paroh (Subpeatră) și soția Victoria n. Lazar, Nastasia Jina, văduvă de econom (Valea-Geoagiu), Ioan Neagoe, economist, Ana Neagoe n. Tarcea, văduvă de econ. (Rusciu), Pavel Roșca, protopresbiter și soția Rozalia n. Cotuț (Fizeș-Sân Petru), Dr. Pavel Roșca, profesor semin., Aurel Moga, notar și soția sa Valeria n. Tatu (Veștem), Valeriu I. Bădăac, măestru zidar și soția Elisaveta n. Simion, Eva Bădăac n. Adam, văduvă de zidar (Sibiu) și Letitia Stoica n. St. Șuluțiu, văduvă de medic (Abrud). În răstimp s'a plătit ajutorul statutar după răposatul membru Coman Gligor, inv. pens. (Gurărăului), cu care numărul membrilor răposați din sinul Reuniunii s'a urcat la 350. Membri noi, cu taxa de 2 cor. pentru inscriere și cu taxele de căte 60 bani pentru membri ce vor răposa, să primească la președintul Reuniunii Victor Tordășianu (cancelaria exactoratului consistorial) și la cassarul profesorul Timotei Popovici (Str. Cisnădiei Nr. 7 etaj).

Moșia episcopului baptist. Citim în «Az Est», că episcopul baptist Victor Pallady s'a hotărât să vândă unui baptist moșia să din hotarul comunei Köröstopa, în Bihor. Tânărul Crăciun Morușa din Cséklye a declarat episcopului, că părăsește religiunea greco-orientală și trece la baptiști, dacă i se va vinde lui moșia. Tânărul s'a dus să anunțe preotul său trecerea, dar i-a spus numai atâtă, că se mută din comună. A încheiat apoi contract cu episcopul pentru cumpărarea moșiei cu 30,000 coroane. Moșia a trecut pe numele Tânărului, dar episcopul i-a intentat proces, căci cumpărătorul nu trecuse la baptiști. Tribunalul regesc a nulificat contractul, dar tabla regească a schimbat sentința, pentru motivul că contractul păcătușește împotriva moralei și al exercițiului liber al religiunii. Afacerea a ajuns la curie, care a aprobat sentinț

„LUCEAFĂRUL“

cassă de economii, societate pe acții
în Poplaca.

takarékpénztár, részvénytársaság
Poplákán.

Convocare.

Domnii actionari ai cassei de economii «Luceafărul», societate pe acții în Poplaca (Poplák) se convoacă prin aceasta la a

VII-a adunare generală ordinară,
pe Duminică, 30 Iunie 1918, la
orele 2 p. m., în localul băncii cu
următorul

Program:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere.
2. Aprobarea bilanțului pe 1917 și darea absolutorului direcțiunii și comitetului de supraveghiere.
3. Distribuirea profitului curat.
4. Fixarea marcelor de prezență.
5. Alegerea direcțiunii.
6. Intregirea comitetului de supraveghire.

Notă: Acei domni actionari, cari voesc a participa cu vot la adunarea generală, sunt poftiți a-și depune înainte de adunare «Certificate» de acții, scrise pe numele lor, respective pe numele acelora pe cari îi reprezintă, precum și documentele de plenipotență la cassa institutului în Poplaca.

Poplaca, la 9 iunie 1918.

(122) 1-1

Direcțiunea.

Contul Bilanț la 31 Decembrie 1917.

Activa—Vagyon.

Mérlegszámla 1917 évi december hó 31-én.

Pasiva—Teher.

	K f
Cassa în numărăt — Pénztárkészlet	5,192.05
Cambii — Váltók	16,673—
Credite hipotecare — Jelz. kölcsönök	19,865—
Imprum. pe oblig. — Kötvénykölcsönök	4,157.05
Efecte — Értékpapírok	3,343.25
Depunerii proprii — Saját betétek	10,322.22
Debitori — Hitelezők	—
Mobiliar — Felszerelés	273—
După amortizare — Leirás után	38— 245—
Interese restante — Hátralékos kamatok	1,428.63
	61,226.20

	K f
Capital societar — Részvénnytőke	20,000—
Fond de rezervă — Tartalékalap	3,076—
Fond cultural — Közömüvelődésialap	99.09
Depunerii spre fructificare — Takarék bet.	36,185.74
Dividendă nerid. — Fel nem vett osztalék	342—
Interese anticipative — Átmenneti kamatok	232.13
Profit curat — Tiszta nyereség	1,264.80
Tantiemá — Fel nem vett jutalék	26.44
	61,226.20

Contul Profit și Perdere.

Eșite—Kiadások.

Nyereség- és Veszeség számla.

Intrate—Bevételek.

	K f
Interese după depunerii — Betéti kamatok	1,068.48
Interese la fondul de rezervă — Kamat tartalékalap után	146.72
Dare directă — Egyenes adó	509.04
10% dare după interesele de depunerii — 10% betét kamat adó	106.84
Salare — Fizetések	350—
Spese — Költségek	127.70
Porto — Postadij	5—
Amortizare din mobiliar — Leirás a fel-szerelésből	28—
Marce de prezență — Jelenléti dijak	78—
Profit curat — Tiszta nyereség	1,264.80
	3,684.58

	K f
Interese de cambii — Váltó kamat	1,281.91
Interese hipotecare — Jelzálogos kamatok	1,016.51
Interese după obligațiuni — Kötvénykölcson kamat	313.78
Venite din vânzarea realităților — Jövedelem ingatlanok eladásából	—
Interese după depunerii proprii — Saját betéti kamat	287.14
Interese după efecte — Értékpapír kamat	147.50
Proviziuni — Jutalék	207.57
Competință de scris — Irási illeték	430.17
	3,684.58

Poplaca, la 31 Decembrie 1917. — Poplaka, 1917 decembrie hó 31-én.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Gheorghe Comșa m. p.,
președinte — elnök.

Nicolae Comaniciu m. p.

Oprea Surdu m. p.

Petru Avram m. p.

Radu Neag m. p.

Iacob Cătoiu m. p.

S'a censurat și aflat în consonanță cu cărțile purtate în ordine. — Felülvizsgáltatott, és a rendben vezetett könyvekkel egybehangzónak találhatott.

Poplaca, la 9 iunie 1918. — Poplaka, 1918 iunius hó 9-én.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIRE: — A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Vasile Conțiu m. p.

Ioan Neagu m. p.

Petru Conțiu m. p.

Recuise de scris

se pot procura
dela

Librăria arhidicezana

Mulțumită

Tuturor, cari din incidentul trezii la cele eterne a preaiubitului și neuitatului meu soț Ioan Moldovan, protopop gr.-cat în Mediaș, au incercat să-mi aline durerea nesfârșită, le trimitem pe calea aceasta sinceră mulțumită.

Mediaș, 15 iunie 1918.

văd. Maria Moldovan.

La «Librăria Arhidicezana» în Sibiu—Nagyszeben, se află de vânzare :

Biserica catedrală

dela

Mitropolia ortodoxă română în Sibiu:

Istoricul zidirii (1857—1906)

de

Dr. Ilarion Pușcariu,
Dr. E. Miron Cristea și Mateiu Voileanu.

Cu 24 ilustrații și 3 faesișme.

Prețul 4 cor., plus 60 fil. porto recomandat.

QMSXYKZLMXVZ

nu înțelegem

pentru ce sănt frumoase unele dame; dar vom înțelege, în-dată ce aflăm că întrebuin-tează pudră-Diana și cremă-Diana.

Prețurile:

Doză de probă . . . 3— K
Doză mare 6— K

De vânzare pretutindeni!**Biblioteca scolarilor**

îngrijită de V. Stan, profesor.

1. Legende, de S. Fl. Marian.
2. Episat.
3. Balade populare, de V. Alecsandri.
4. Din lumea paserilor, legende după S. Fl. Marian.
5. Sentinela română, de V. Alecsandri.
6. Prihorul.
7. Împăratul Rogojină.
8. In noaptea sfântă.
9. Tara pomilor.
10. Luptele lui Traian cu Daci, după A. Vlahuță.
11. In Nazaret.
12. De Crăciun.

Prețul: de fiecare număr 10 fil. plus porto postal recomandat 40 fil.

La «Librăria Arhidicezana» în Sibiu, Nagyszeben, se află de vânzare numeri din

Tipicul bisericii ortodoxe

intocmit pentru trebuințele preoților români și ale elevilor seminariali

Aurel Popoviciu,

duhovnic-econom seminarial, instrutor de cărți bisericesti și de tipic.

Aprobat de Preaven. Consistor arhidicezan prin decisul din 21/VII 1916. Nr. 7238 B.

Se vinde numai legat cu 5 cor.
plus 50 fil. porto, recomandat.

A apărut

în editura Comisiunei administrative a tipografiei arhidicezane

Carte de rugăciune,

în care se cuprinde: Rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; Psalmul „Miluește-mă Dumnezeule”, etc.; rugăciunile messei; Simvolul credinței; rugăciune de seara; rugăciune către Dumnezeu Tatăl; rugăciune către nascătoarea de Dumnezeu; rugăciunea sfintei crucii; rugăciune către domnul nostru Iisus Cristos și rugăciune la menocrină și alte necazuri.

Se află în depozit spre vânzare la Librăria arhidicezana, și se vinde legată în coarde roșie și vânătă cu 40 fileri.

Format placut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Preoților, profesorilor și învățătorilor, la comandă de cel puțin 50 exemplare, pe lângă achiziția prețului sau expedarea cu rambursă, îi se dă 20% rabat.

Este o carte de rugăciune foarte corepunzătoare nu numai pentru trebuințele sufletești ale orii cărui creștin, ci și ca dar la copii, precum și pentru ostașii din resboi, atât după cuprins, cât și după format și exterior.

La Librăria arhidicezana, Sibiu, se află de vânzare editura proprie:

EVANGELIA

legătură foarte fină în catifea, coloare bordo, cu patru evangeliști în față și la mijloc restignirea, tot aceiași și în dos, foile aurite, cu copciu, în o frumoasă cutie de păstrat 300 cor.

Aceiași legătură cu patru evangeliști, restignirea la mijloc, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc cu o cruce, foile aurite, cu copciu, în o frumoasă cutie de păstrat 250 cor.

Evangelia legată în piele Chagrin pe ambele părți imprimată evangeliștii și la mijloc restignirea, foile aurite cu cutie de păstrat 80 cor.

Evangelia legată în piele roșie cu cadru aurit și la mijloc cu o cruce imprimată foile colorate galben, 50 cor.

Din cauza scumpirii materialului, s'a urcat prețul.